

Dokument ze zasedání

B8-0124/2017

25.1.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké
představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o krizi právního státu v Demokratické republice Kongo a v Gabonu
(2017/2510(RSP))

**Rolandas Paksas, Fabio Massimo Castaldo, Ignazio Corrao,
Piernicola Pedicini**
za skupinu EFDD

Usnesení Evropského parlamentu o krizi právního státu v Demokratické republice Kongo a v Gabonu (2017/2510(RSP))

Evropský parlament,

- s ohledem na závěry Rady EU o Demokratické republice Kongo (DRK) ze dne 18. října a dne 31. prosince 2016,
- s ohledem na ústavu DRK;
- s ohledem na rezoluci Rady bezpečnosti OSN č. 2277,
- s ohledem na prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN S/PRST/2017/1,
- s ohledem na závěry Evropské rady o Demokratické republice Kongo ze dne 17. října 2016,
- s ohledem na prohlášení EU o situaci v Demokratické republice Kongo ze dne 12. prosince 2016,
- s ohledem na prohlášení mluvčího generálního tajemníka OSN ze dne 31. srpna 2016 vydané v návaznosti na vyhlášení předběžných výsledků voleb v Gabonu,
- s ohledem na společná prohlášení mluvčích místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federiky Mogheriniové a komisaře pro mezinárodní spolupráci a rozvoj Nevena Mimicy o Gabonu, vydaná 11. a 17. září 2016, a v návaznosti na vyhlášení konečných výsledků prezidentské volby gabonským ústavním soudem dne 24. září 2016,
- s ohledem na tiskovou zprávu Africké unie ze dne 1. září 2016, která odsuzuje násilí během povolebního konfliktu v Gabonu a vyzývá k jeho mírovému urovnání,
- s ohledem na memorandum o porozumění mezi Gabonskou republikou a Evropskou unií o misi EU pro sledování voleb,
- s ohledem na prohlášení vedoucího mise EU pro sledování voleb v Gabonu o volebních výsledcích, zejména v provincii Haut-Ogooué,
- s ohledem na závěrečnou zprávu volební pozorovatelské mise Evropské unie do Gabonu,
- s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv OSN,
- s ohledem na revidovanou dohodu o partnerství z Cotonou,
- s ohledem na Africkou chartu lidských práv a práv národů z června 1981,

- s ohledem na Africkou chartu pro demokracii, volby a veřejnou správu,
- s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že právní stát, demokratická odpovědnost, dodržování lidských práv a svobodné a spravedlivé volby jsou základními prvky fungující demokracie; vzhledem k tomu, že tyto prvky jsou v některých zemích subsaharské Afriky ohroženy, mimo jiné v DRK a v Gabonu; vzhledem k tomu, že Ibrahimův index státní správy v Africe za rok 2016 uvádí, že v posledních deseti letech nemohlo v Africe dojít k celkovému zlepšení státní správy kvůli výraznému zhoršení v oblasti bezpečnosti a právního státu;
- B. vzhledem k tomu, že povinnost dodržovat zásady právního státu je neoddělitelnou součástí závazku k řádné správě a demokracii, který vrcholní představitelé afrických států přijali v ustavujícím aktu Africké unie;
- C. vzhledem k tomu, že legitimita vlád se opírá o jasně a inkluzivně definované politické rámce;

Demokratická republika Kongo

- D. vzhledem k tomu, že v prosinci 2016 zabili policisté a vojáci v DRK nejméně 40 lidí; vzhledem k tomu, že většina těchto lidí protestovala proti prezidentu Joseph Kabilovi, který poté, co 19. prosince 2016 skončil jeho mandát, odmítl odstoupit; vzhledem k tomu, že 107 osob bylo zraněno nebo fyzicky týráno a nejméně 460 osob bylo zatčeno;
- E. vzhledem k tomu, že také v září 2016 použili příslušníci obranných a bezpečnostních sil v Kinshase nepřiměřené násilí vůči demonstrantům, kteří vyzývali prezidenta, aby dodržoval ústavní lhůty, a 54 z nich zabili; vzhledem k tomu, že v souvislosti s těmito úmrtími dosud nebyl nikdo stíhán;
- F. vzhledem k tomu, že DRK je navzdory svému bohatství přírodních zdrojů jednou z nejméně rozvinutých zemí světa, kde devět z deseti obyvatel naléhavě potřebuje humanitární pomoc, 10 % obyvatelstva žije za méně než 1,25 dolaru denně a 50 % postrádá přístup k nezávadné vodě a kde se nachází více než 70 ozbrojených skupin a 1,9 milionu vysídlených osob; vzhledem k tomu, že pokud by státní instituce, již nyní slabé, měly prodělat další otřes, mělo by to katastrofální humanitární důsledky;
- G. vzhledem k tomu, že dárcovské i hospodářské subjekty postupně ztrácejí důvěru v DRK jako vhodné místo k investicím, čímž odrazují jak investory, tak poskytovatele humanitární pomoci; vzhledem k tomu, že v průběhu posledních pěti postupně slabší reakce na výzvy OSN k poskytování pomoci DRK, což je známkou rostoucí „únavy dárců“; vzhledem k tomu, že nestabilita státních institucí povede jen k dalšímu zesílení tohoto znepokojivého trendu;
- H. vzhledem k tomu, že dne 31. prosince 2016 uzavřely politické síly v Kinshase dohodu; vzhledem k tomu, že podle této dohody by mělo v zemi dojít k prvnímu pokojnému předání moci od roku 1960, měla by být ustanovena přechodná vláda národní jednoty a do konce roku 2017 by se měly konat volby a prezident Kabila by měl odstoupit; vzhledem k tomu, že prezident Kabila nebude moci podle dohody změnit ústavu tak, aby mohl vykonávat prezidentskou funkci i ve třetím období, a bude muset jmenovat

premiéra z řad opozice, který bude na předání moci dohlížet;

- I. vzhledem k tomu, že dne 12. prosince 2016 uvalila Evropská rada sankce na sedm osob v DRK;

Gabon

- J. vzhledem k tomu, že dne 27. srpna 2016 se v Gabonu uskutečnily prezidentské volby, vzhledem k tomu, že podle výsledků oznámených Národní volební komisí (CENAP) vyhrál nynější prezident Ali Bongo volby rozdílem přibližně 5600 hlasů oproti svému hlavnímu protivníkovi, Jeanu Pingovi; vzhledem k tomu, že gabonskému ústavnímu soudu byla podána stížnost na volební nesrovnalosti a žádost o přepočítání hlasů; vzhledem k tomu, že po přepočítání hlasů, které nařídil soud, byl sedmapadesátiletý Ali Bongo navzdory kritice potvrzen jako vítěz srpnových prezidentských voleb;
- K. vzhledem k tomu, že prezidentské volby sledovali mezinárodní pozorovatelé, mimo jiné volební pozorovatelská mise EU; vzhledem k tomu, že volební pozorovatelská mise EU dospěla ve své analýze konečných výsledků prezidentských voleb k závěru, že při volbách jednoznačně došlo k nesrovnalostem, zejména v Haut-Ogooué, domovské provincii prezidenta Bonga; vzhledem k tomu, že v této analýze se hovoří mimo jiné i o odmítání provést přepočítání hlasů a o tom, že v reakci na žádost Africké unie, aby byly uvedeny údaje o hlasování v jednotlivých volebních okrscích, byly spáleny hlasovací lístky;
- L. vzhledem k tomu, že volební pozorovatelská mise EU se v průběhu své činnosti v Gabonu opakovaně stala terčem zastrašování, kdy byla proti ní zejména vedena intenzivní pomlouvačná kampaň v tisku; vzhledem k tomu, že misi EU ostře kritizoval sám prezident Bongo, poté co vyslovila pochybnosti o jeho těsném vítězství;
- M. vzhledem k tomu, že po oznámení volebních výsledků došlo v hlavním městě Libreville a v dalších velkých městech ke střetům mezi příznivci opozice a bezpečnostními složkami, při nichž sedm osob zahynulo, několik desítek osob bylo zraněno a několik tisíc osob bylo zatčeno; vzhledem k tomu, že gabonské bezpečnostní složky provedly razii v kanceláři opozičního kandidáta Jeana Pinga, byl zablokován přístup k internetu a objevily se četné zprávy o porušování lidských práv v souvislosti s politickou situací; vzhledem k tomu, že podle mezinárodních nevládních organizací jsou za toto porušování lidských práv odpovědné gabonské bezpečnostní složky;
- N. vzhledem k tomu, že vrchní žalobkyně Mezinárodního trestního soudu dne 30. září 2016 oznámila, že zahajuje úvodní vyšetřování povolebních nepokojů v Gabonu;
- O. vzhledem k tomu, že prezident Bongo oznámil dne 5. ledna 2017 svůj záměr zahájit národní dialog s cílem dosáhnout usmíření v zemi; vzhledem k tomu, že představitelé opozice uspořádali v prosinci vlastní konferenci, na níž se vůdce opozice Jean Ping, jenž skončil ve volbách na druhém místě, označil za nově zvoleného prezidenta, tvrdě zkritizoval vládu, vyzval obyvatele Gabonu, „aby vzali osud do vlastních rukou“, a prohlásil, že očekává další protesty;
- 1. je krajně znepokojen postupným úpadkem právního státu v Africe, neboť podle indexů se situace za posledních 10 let v tomto ohledu zhoršila pro 70 % africké populace;

potvrzuje, že mezi lidskými právy, právním státem a demokracií je vzájemný vztah a navzájem se posilují;

2. připomíná, že základní povinnost státu a jeho představitelů spočívá v ochraně jeho občanů a v dodržování mezinárodních závazků týkajících se zaručení svobody projevu, svobody sdružování a svobody shromažďování, a vyzývá proto příslušníky bezpečnostních složek, aby proti pokojným protestujícím nikdy nepoužívali střelné zbraně ani nepřiměřené násilí;

Demokratická republika Kongo

3. odsuzuje násilí a zabíjení civilistů v Demokratické republice Kongo (DRK); lituje, že ve spojení se zářijovými incidenty nebyl nikdo předán spravedlnosti; vyzývá k zahájení úplného vyšetřování událostí, jež vyústily v nepřiměřené použití síly a vedly ke ztrátám na životech, a to s cílem pohnat příslušné osoby k odpovědnosti;
4. vítá dohodu mezi politickými skupinami, které bylo dosaženo dne 31. prosince 2016 za zprostředkování Konžské národní biskupské konference (CENCO) a která staví na politické dohodě dosažené v říjnu pod záštitou Africké unie; vybízí politické strany, které se k podpisu dohody nepřidaly, aby tak učinily, a vyzývá všechny zainteresované strany politického života, aby spolupracovaly na vyřešení zbývajících otázek a na plném a neprodleném provedení uvedené dohody, a to v souladu ústavou DRK a rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2277 z roku 2016; zdůrazňuje, že je důležité, aby do provádění dohody byly zapojeny ženy;
5. vyzývá státní orgány, aby za logistické a technické pomoci ze strany Stabilizační mise OSN v DRK (MONUSCO) pokračily s aktualizací seznamů voličů a přijaly veškerá nezbytná opatření k vytvoření prostředí, které by bylo příznivé pro uspořádání svobodných, spravedlivých a věrohodných voleb do konce prosince 2017;
6. oceňuje konstruktivní roli, kterou při dosažení dohody sehrály regionální organizace a jiné státy v regionu; vyzývá Africkou unii a delegaci EU v této zemi, aby provádění dohody bedlivě sledovaly a poskytly pomoc v případě, že o to budou požádány;
7. vyzývá mezinárodní společenství a mezinárodní dárcy, aby k procesu přechodu moci přispěly jak politicky, tak finančně; vyzývá EU a její členské státy, aby i nadále poskytovaly pomoc obyvatelstvu DRK s cílem zlepšit životní podmínky nejzranitelnějších skupin a zmírnit důsledky vysídlení, nedostatku potravin a přírodních katastrof;
8. vyzývá státní orgány, aby přijaly opatření s cílem snížit riziko vypuknutí násilí, aniž by přitom omezovaly svobodu sdružování; vyzývá politické strany, aby jednaly v dobré víře a vyhýbaly se krokům, které by mohly vést ke vzniku napětí;

Gabon

9. vyjadřuje vážné znepokojení nad násilím, které propuklo po ohlášení prozatímních výsledků prezidentských voleb v roce 2016; vyzývá všechny zúčastněné strany v Gabonu, aby využily legálně zavedených postupů k vyřešení všech sporů ohledně výsledků těchto voleb a aby ve svém jednání a ve svých prohlášeních projevovaly

zdrženlivost, aby se tak předešlo stupňování násilí;

10. je přesvědčen, že pokud má být v Gabonu vybudován pevnější demokratický systém, mělo by dojít ke skutečnému oddělení zákonodárné, výkonné a soudní moci;
11. důrazně odsuzuje svévolné zatýkání, neoprávněné zadržování, zastrašování politických oponentů a veškeré omezování svobody projevu, k čemuž docházelo jak před volbami, tak po nich; vyzývá k okamžitému a bezpodmínečnému propuštění všech pokojných demonstrantů, novinářů a politických oponentů, kteří byli zatčeni, a připomíná, že jejich uvěznění přímo souvisí s oprávněným výkonem jejich základních práv a svobod;
12. vyzývá gabonské orgány, aby zajistily, že bezpečnostní složky budou jednat v souladu se zásadami právního státu a na základě plného dodržování lidských práv; zdůrazňuje, že je nutné zajistit, že všechny hlášené případy porušování lidských práv budou náležitě a zcela prošetřeny a že osoby, které jsou za ně odpovědné, budou předány spravedlnosti;
13. odsuzuje všechny případy zastrašování členů volební pozorovatelské mise EU; naléhavě vyzývá gabonské orgány, aby se začaly plně řídit doporučeními obsaženými v závěrečné zprávě volební pozorovatelské mise EU; hluboce lituje, že i navzdory memorandu o porozumění uzavřenému s gabonskou vládou nebyl volební pozorovatelské misi umožněn žádný nebo pouze omezený přístup k úřednímu zápisu, který byl nutný pro ověření správnosti průběhu prezidentských voleb; domnívá se, že tato skutečnost odkrývá hlavní slabinu průběhu voleb v Gabonu;
14. vítá snahy Africké unie o zprostředkování s cílem přispět k urovnání povolebních sporů a vyzývá EU a země AKT, aby ve spolupráci s OSN a Africkou unií nadále bedlivě sledovaly celkovou situaci v Gabonu a informovaly o všech případech porušování lidských práv a základních svobod;
15. je přesvědčen, že současný hluboký politický a sociální rozkol v Gabonu si žádá jasnou politickou odpověď, aby byla v zemi zachována stabilita, vzrostla míra důvěry mezi gabonskými občany a státní instituce nabyly skutečné legitimacy; vítá návrh prezidenta Bonga na zahájení národního dialogu s cílem dosáhnout v zemi usmíření; zdůrazňuje, že tento dialog by měl proběhnout v dobré víře a inkluzivním a konstruktivním způsobem; lituje, že Jean Ping se tohoto národního dialogu odmítl účastnit;
16. naléhavě vyzývá gabonskou vládu, aby provedla důkladnou a rychlou reformu volebního postupu, aby se tak dosáhlo jeho zlepšení, plné transparentnosti a důvěryhodnosti; zdůrazňuje, že je nutné, aby gabonské úřady projevíly svou ochotu spolupracovat konstruktivním způsobem s mezinárodními partnery s cílem zajistit, aby se příští parlamentní volby odehrály ve svobodném a transparentním prostředí;
17. vyzývá Gabonskou vládu, aby ratifikovala a dodržovala Africkou chartu pro demokracii, volby a správu věcí veřejných;
18. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládě a parlamentu DRK a Gabonu, Radě ministrů AKT-EU, Komisi, Radě, Východoafrickému společenství a vládám jeho členských států, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, orgánům Africké unie a generálnímu tajemníkovi Organizace spojených národů.